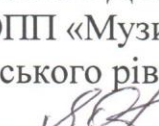

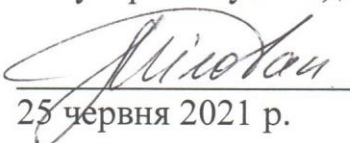
Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка
Кафедри спеціального фортепіано №№ 1 і 2

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант ОПІ «Музичне мистецтво»
бакалаврського рівня вищої освіти,
доцент Я. Олексів
25 червня 2021 р.

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету фортепіано, джазу та
популярної музики, доцент

 Т. МІЛОДАН
25 червня 2021 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор
 М. КУШНІР
25 червня 2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФОРТЕПІАННА ПЕДАГОГІКА**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Профілізація	Фортепіано
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво»
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін фахової професійно-практичної підготовки (ОК 3.1.6)
Загальний обсяг	9 кредитів ЄКТС (270 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Термін викладання	3-8 семестри
Факультет	Фортепіано, джазу та популярної музики
Форма навчання	Денна

Львів 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Фортепіанна педагогіка» для профілізації «Фортепіано» з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» оновлена відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка від 26 травня 2021 року (Протокол № 1).

Розробники:

ГРАМОТЄЄВА Наталія Володимирівна – доцент, доцент кафедри спеціального фортепіано № 2

СИДОР Марта Володимирівна – завідувач фортепіанним відділом педагогічної практики, доцент кафедри спеціального фортепіано № 2

МІЛОДАН Тетяна Едуардівна – доцент, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри спеціального фортепіано № 1

ЧЕРНОВА Ірина Вікторівна – доцент, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри спеціального фортепіано № 1

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри спеціального фортепіано № 1 від 18 червня 2021 р. , протокол № 5 та кафедри спеціального фортепіано № 2 від 19 червня 2021 р. , протокол № 5.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – підготовка висококваліфікованих і всебічно розвинутих музикантів-педагогів, які професійно володіють методикою навчання гри на фортепіано.

Основним завданням дисципліни є навчання студентів мистецтву викладання фортепіано, знання педагогічного репертуару та професійному застосуванні набутих ними знань і навичок у майбутній фаховій педагогічній діяльності.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1.** Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово
- ЗК2.** Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4.** Здатність до розв'язання проблем.
- ЗК5.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК6.** Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК7.** Здатність до критики та самокритики.
- ЗК8.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК9.** Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.
- ЗК10.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК11.** Здатність володіти іноземною мовою.
- ЗК12.** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК13.** Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
- ЗК14.** Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК15.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК16.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК17.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

- СК1.** Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- СК3.** Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
- СК4.** Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- СК6.** Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
- СК7.** Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
- СК8.** Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
- СК9.** Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
- СК10.** Здатність оперувати професійною термінологією.
- СК11.** Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- СК12.** Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- СК13.** Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
- СК14.** Здатність здійснювати редакторську та лекторську діяльність в сфері музичного мистецтва.
- СК15.** Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.
- СК16.** Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
- СК17.** Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (РН)

- РН3.** Демонструвати різні методики удосконалення творчо-виконавської діяльності.
- РН6.** Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.
- РН7.** Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.
- РН9.** Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / та лекторській практичній діяльності.
- РН10.** Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

PH11. Вміти здійснювати педагогічну діяльність.

PH12. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції.

PH13. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами								
	Екзамени	Заліки	Атестаційні екзамени		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	I курс	II курс		III курс		IV курс			
						Всього	у тому числі:			Семестри								
	лекційні	індивідуальні	практичні				1	2		3	4	5	6	7	8			
	Кількість тижнів в семестрі																	
15	15	15	15	15	15	15	15											
Фортепіанна педагогіка	8	3-7		9	270	90			90	180			1	1	1	1	1	1

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	
				Всього	Лекційні	Індивідуальні		Практичні
II		3	90	30			30	60
	3	1,5	45	15			15	30
	4	1,5	45	15			15	30
III		3	90	30			30	60
	5	1,5	45	15			15	30
	6	1,5	45	15			15	30
IV		3	90	30			30	60
	7	1,5	45	15			15	30
	8	1,5	45	15			15	30

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (III – VIII семестри)

Змістовий модуль 1.

Методика роботи педагога з учнями 1-4 класів дитячих музичних шкіл.

III семестр

№ з/п	Назва теми. Зміст роботи	Аудиторн і години	Самості йна робота
1	Характеристика шкіл, посібників та їх порівняльний аналіз (М.Кравців-Барабаш, І.Милича, А.Артоболєвської, Л.Баренбойма, І. та С. Рябових, І.Берковича, Л.Хереско, Н.Ветлугіної, М.Соколова, В.Подвали, Ф.Емонтса, Я.Бастієна)	2	
	Опрацювання рекомендованої навчально-методичної літератури		5
2	Організація піаністичного апарату на початковому етапі навчання, способи звуковидобування. Відкритий урок по даній темі.	2	
	Написання реферату на тему: «Питання початкового навчання в історії фортепіанної педагогіки (К. Черні, Б. Барток, З. Кодаї, В. Курц, Б. Яворський, Б. Асаф'єв)».		5
3	Праця над поліфонією на прикладі поліфонічних творів І.С.Баха, Г.Генделя, М.Глінки, Р.Савицького, М.Любарського, Ю.Щуровського тощо. Контрольна робота з пройденого матеріалу	2	
	Засоби виразності в поліфонії Й. С. Баха.		5
4	Розвиток творчої ініціативи учня. Принцип формування навичок читки з аркуша.	2	
	Методи вдосконалення навички гри a prima vista.		5
5	Проведення академконцерту учнів студії. Обговорення студентами їх виступів, проведення співбесіди з учнями (Образна сфера, термінологія творів, що виконувались тощо).	4	
6	Задача репертуарного мінімуму з творів молодших класів ДМШ.	3	

	Вивчення необхідних творів для репертуарного мінімуму.		5
Підготовка до підсумкового контролю (заліку)			5
Разом		15	30

IV семестр

№ з/п	Назва теми. Зміст роботи	Аудиторн і години	Самості йна робота
1	Сонатна форма на початковому етапі навчання. Особливості праці педагога на матеріалі Сонатин М.Клементі тв.36 №1,2,3; Сонатин В.А.Моцарта До мажор, Ля мажор; Сонат Л. ван Бетховена ор.49 №1,2;	2	
	Написання рефератів на тему: «Велика циклічна форма як педагогічна проблема»		5
2	Особливості роботи педагога над варіаційними циклами на матеріалі творів І. Берковича, С. Майкапара, Ю. Щуровського, Р. Савицького.	2	
3	Робота над навичками педалізації. Відкритий урок з учнем молодшого класу.	2	
	Опрацювання методичної літератури, присвяченої питанням педалізації (Н.Голубовська, Г.Левицька)		5
4	Академконцерт учнів школи-студії. Обговорення виступів учнів, співбесіда.	2	
5	Роль програмної музики в розвитку образного мислення учня. Аналіз збірок п'єс для дітей Р. Шумана, П. Чайковського, С. Прокоф'єва, Ю. Щуровського, В. Барвінського, В. Косенка.	2	
	Написання рефератів на тему: «Роль програмної музики у розвитку творчих здібностей учня»		5
6	Елементи джазової мови в творах дитячого репертуару.	1	
	Підготовка до проведення концерту із циклу «Студенти – дітям», виконання творів з власною редакцією.		5
7	Іспит учнів студії. Обговорення виступів. Рекомендації стосовно репертуару учнів.	2	
8	Здача репертуарного мінімуму. Співбесіда з питань педагогічно-методичної проблематики. Складання характеристики музичних здібностей учнів школи-студії.	2	
	Вивчення необхідних творів для репертуарного мінімуму.		5
Підготовка до підсумкового контролю (заліку)			5
Разом		15	30

Змістовий модуль № 2.
Методика роботи педагога з учнями 5-7 класів дитячих музичних шкіл.

V семестр

№ з/п	Назва теми. Зміст роботи	Аудиторн і години	Самості йна робота
1	Робота над поліфонією. Роль артикуляції в клавірних творах І.С.Баха (триголосні інвенції до мажор, мі мінор, сі мінор).	2	
	Опрацювання літератури, присвяченої питанням стильових особливостей клавірної творчості Й.С.Баха (І.Браудо, Н.Арнонкур)		5
2	Особливості поліфонічних творів українських композиторів (Ю. Щуровського, М. Скорульського, С. Павлюченка, М. Дремлюги). Праця над ними. Відкритий урок на дану тему.	2	
	Підготовка відкритого уроку		5
3	Характерні стильові особливості інтерпретації класичних сонат, педагогічні вказівки праці над ними (розбір сонат В. А. Моцарта, Л. Бетховена).	2	
	Підготовка письмових робіт на тему: «Робота над творами великої форми (сонати, варіації, концерти)».		5
4	Академконцерти учнів, обговорення та співбесіда з учнями.	2	
5	Розподіл тем для написання рефератів з методично-педагогічної проблематики. Нові засоби виразовості в музиці для дітей. Аналіз збірок М. Скорика, В. Бібіка, Г. Саська, Л. Грабовського тощо.	1	
	Написання рефератів на тему: «Нові засоби виразності в музиці для дітей»		5
6	Ансамблева гра, як вид спільного музикування. Педагогічні рекомендації щодо навичок ансамблевої гри. Відкритий урок по даній темі.	2	
7	Здача репертуарного мінімуму. Захист рефератів, відповіді на зауваження рецензії.	4	
	Вивчення необхідних творів для репертуарного мінімуму.		5
Підготовка до підсумкового контролю (заліку)			5
Разом		15	30

VI семестр.

№ з/п	Назва теми. Зміст роботи	Аудиторн і години	Самості йна робота
1	«Школа вправності» К. Черні та її значення в оволодінні фактурою віденських класиків. Значення роботи педагога над гамами і арпеджіо у розвитку піанізму учня.	2	
	Написання реферату на тему: «Методичні засади К. Черні – творця класичної фортепіанної педагогіки».		5
2	Проведення концерту із циклу «Студенти – дітям», складання анотацій та редагування виконавських творів.	4	
	Підготовка до концерту		10
3	Виховання активності, самостійності і свідомості учня.	3	
	Опрацювання літератури з даної тематики		5
4	Форма підсумкового контролю. Здача репертуарного мінімуму. Захист рефератів, відповіді на зауваження рецензії.	3	
5	Вивчення необхідних творів для репертуарного мінімуму.		5
6	Іспит вихованців студії, обговорення планів на наступний рік	3	
Підготовка до підсумкового контролю (заліку)			5
Разом		15	30

Змістовий модуль 3.

Методика роботи педагога з учнями 1-2 курсів музичного коледжу.

VII семестр.

№ з/п	Назва теми. Зміст роботи	Аудиторн і години	Самості йна робота
1	Використання різних редакцій творів Й.С.Баха в навчальній практиці з учнями молодших курсів коледжів. Розбір прелюдій та фуг Й.С.Баха (Ре мажор, соль мінор, Сі бемоль мажор I т.ДТК)	2	
	Визначення особливостей кожної з редакцій творів Й.С.Баха (Муджеліні, Бузоні, Черні, уртексти).		5
2	Засоби виразовості сучасної поліфонії на прикладі прелюдій та фуг: Д. Шостаковича тв. 87 До мажор, мі	3	

	мінор; М. Скорика - До мажор, мі мінор. Відкритий урок з учнем студії (робота над поліфонією українських композиторів).		
	Підготовка до відкритого уроку		5
3	Головні особливості роботи педагога над великою формою віденських класиків на матеріалі сонат: Й. Гайдна (мі мінор, До мажор); В. А. Моцарта (№9,12); Л. Бетховена (тв. 10 №1, 2).	2	
4	Робота педагога над романтичною сонатою. Методико-виконавський аналіз сонати Е. Гріга.	1	
	Написання рефератів за темою: «Педагогічна робота над романтичною сонатою».		5
5	Концерт в роботі з учнями молодших курсів коледжів. Розбір концертів: Л. Бетховена №1, Ф. Мендельсона соль мінор. Способи праці над ними.	2	
	Опрацювання літератури з даної тематики		5
6	Здача репертуарного мінімуму з творів старших класів ДМШ та 1-2 курсів музичних коледжів. Співбесіда.	3	
	Вивчення необхідних творів для репертуарного мінімуму.		5
7	Академконцерт учнів школи-студії. Обговорення виступів.	2	
Підготовка до підсумкового контролю (заліку)			5
Разом		15	30

VIII семестр

№ з/п	Назва теми. Зміст роботи	Аудиторн і години	Самості йна робота
1	Особливості роботи педагога над романтичною мініатюрою. Розбір творів Ф. Ліста «Втіха», Р. Шумана тв. 124 «Листки з альбому» (на вибір).	2	
2	Твори імпресіоністів в репертуарі учнів музколеджів. Розбір творів К. Дебюссі (за вибором).	2	
	Написання рефератів на тему: «Імпресіонізм у фортепіанному мистецтві».		5
3	Проведення відкритого уроку	2	
	Підготовка до відкритого уроку		5

4	Роль етюдів М. Мошковського і А. Аренського (за вибором) в підготовці до виконання романтичної музики.	2	
	Підготовка рефератів на тему: «Видатні піаністи-педагоги про методи вдосконалення фортепіанної техніки».		5
5	Жанр етюдів в українській фортепіанній музиці. Розбір етюдів В. Косенка тв. 19 (за вибором). Методично-педагогічні рекомендації.	2	
	Опрацювання літератури з даного питання		5
6	Перевідний іспит учнів школи-студії. Обговорення виступів.	2	
7	Здача репертуарного мінімуму для студентів старших курсів музколеджів. Співбесіда.	3	
	Вивчення необхідних творів для репертуарного мінімуму.		5
Підготовка до підсумкового контролю (екзамену)			5
Разом		15	30
Всього за курс дисципліни		90	180

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з поточного та семестрового контролю

Форма контролю	Кількість балів за одне завдання	Підсумкова кількість балів
3 семестр		
Поточний контроль		0-50
Контрольна робота на тему: «Праця педагога з дітьми молодшого шкільного віку»	0-10	0-10

Написання реферату на тему: «Питання початкового навчання в історії фортепіанної педагогіки»	0-20	0-20
Здача педагогічного репертуару. Твори поліфонічного жанру.	0-20	0-20
Підсумковий контроль		0-50
Диференційований залік		0-50
Всього		0-100
4 семестр		
Поточний контроль		0-60
Написання рефератів на тему: «Велика циклічна форма як педагогічна проблема», «Роль програмної музики у розвитку творчих здібностей учня».	0-20	0-40
Здача педагогічного репертуару. Твори великої та малої форми.	0-20	0-20
Підсумковий контроль		0-40
Диференційований залік		0-40
Всього		0-100
5 семестр		
Поточний контроль		0-60
Письмова робота на тему: «Робота над творами великої форми (сонати, варіації, концерти)».	0-10	0-10
Написання реферату на тему: «Нові засоби виразності в музиці для дітей»	0-20	0-20
Проведення відкритого уроку з учнем	0-30	0-30
Підсумковий контроль		0-40
Диференційований залік		0-40
Всього		0-100
6 семестр		
Поточний контроль		0-60
Написання реферату на тему: «Методичні засади К. Черні – творця класичної фортепіанної педагогіки».	0-20	0-20
Проведення концерту із циклу «Студенти – дітям»	0-20	0-20
Здача необхідного репертуарного мінімуму.	0-20	0-20
Підсумковий контроль		0-40

Диференційований залік		0-40
Всього		0-100
7 семестр		
Поточний контроль		0-60
Порівняння різних редакцій прелюдій і фуг Й.С.Баха	0-20	0-20
Написання реферату за темою: «Педагогічна робота над романтичною сонатою»	0-20	0-20
Здача репертуарного мінімуму з творів старших класів ДМШ та 1-2 курсів музичних коледжів	0-20	0-20
Підсумковий контроль		0-40
Диференційований залік		0-40
Всього		0-100
8 семестр		
Поточний контроль		0-70
Написання реферату на тему: «Імпресіонізм у фортепіанному мистецтві» або «Видатні піаністи-педагоги про методи вдосконалення фортепіанної техніки».	0-20	0-20
Проведення відкритого уроку	0-30	0-30
Здача репертуарного мінімуму для студентів старших курсів муз коледжів.	0-20	0-20
Підсумковий контроль		0-30
Екзамен		0-30
Всього		0-100

Знання оцінюються за національною шкалою: відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

Критерії оцінювання

А – оцінку «відмінно» (90-100 балів) виставляють за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вільне опанування практичних навичок їхнього застосування в межах вимог до практичних робіт курсу; виявлення здібностей творчо оперувати здобутими знаннями.

В – оцінку «добре» (82-89 балів) виставляють за міцні знання навчального матеріалу, включаючи аргументовані відповіді на поставлені запитання, та освоєння практичних навичок їхнього застосування в межах вимог до практичних робіт курсу.

С – оцінку «добре» (74-81 балів) виставляють за достатні знання навчального матеріалу, включаючи аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні (неістотні) неточності; за освоєння практичних навичок їхнього застосування в межах вимог до практичних робіт курсу.

Д – оцінку «задовільно» (64-73 балів) виставляються за посередні знання навчального матеріалу, неточні або малоаргументовані відповіді; невпевнене практичне застосування цих знань в межах вимог до практичних робіт курсу.

Е – оцінку «задовільно» (60-63 балів) виставляють за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або малоаргументовані відповіді з порушенням послідовності викладення; за слабе застосування цих знань в межах вимог до практичних робіт курсу.

FX – оцінку «незадовільно» (35-59 балів) виставляють за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння застосовувати теоретичні положення під час виконання практичних завдань.

F – оцінку «незадовільно» (0-34 бали) виставляють, якщо студент зовсім не знає навчального матеріалу і не володіє ні його основними теоретичними положеннями, ні практичними навичками їхнього застосування.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи. *

* Жодна із запропонованих класифікацій не позбавлена недоліків. На практиці викладач з дисципліни інтегрує методи різних груп, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної і творчої мети.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.

2. **Поточний контроль** здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. **Тематичний контроль** здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. **Підсумковий контроль** проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу на екзамені.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

9.1 Методичне забезпечення

1. Блажкевич, Г.Й., Старух Т.М. Правда і міфи про львівських піаністів - основоположників фортепіанної школи. Львів : Сполом, 2002. 225с.
2. Блажкевич Г. Й. Фортепіанна музика Станіслава Людкевича. Львів : Сполом, 1999. 125 с.
3. Блажкевич-Чаплін Х. Б. Ігор Белза. Львів : Сполом, 1998.
4. Блажкевич-Чаплін Х.Б., Грамотєєва Н.В., Климків-Созанська О.С., Левицька О.В. Педагогічна практика студентів спеціалізації «Фортепіано» : навчально-методичний посібник. – Львів : Сполом, 2007. 118 с.
5. Виконавські школи вищих учбових закладів України: тематичний збірник наукових праць. *Київська державна консерваторія ім. П. І. Чайковського*. Київ, 1990. 180с.
6. Воробкевич Т. П. Методика викладання гри на фортепіано. Львів, 2001. 222 с.
7. Герасимович Д. Методика навчання гри на фортепіано. Київ : Музична Україна, 1962.
8. Голомб М. Транскрипції музичних творів у ХІХ ст. *Спроба типології на прикладі творів Фридерика Шопена* / переклад, редагування, коментарі М.О.Кушніра. Львів : Сполом, 2001. С.201–222.
9. Дан Дж. П. Орнаментация у творах Фридерика Шопена / пер. з англ., ред., комент. М.О.Кушніра. Львів : Сполом, 2001. С. 278–354.
10. Данн Дж. П., Бадура-скода П. Проблеми інтерпретації творів Фридерика Шопена / пер., ред., комент. М.Кушніра. Львів : Сполом, 2010. 108 с.
11. Деменко Б. Робота піаніста над поліритмічними труднощами. *Питання фортепіанної педагогіки та виконавства*. Київ : Музична Україна.1981.
12. Дикий Ю. Інтерпретація клавірних творів І.-С.Баха . *Питання фортепіанної педагогіки та виконавства*. Київ : Музична Україна, 1981.

13. Ірина Крих – особистість, музикант, педагог. Спогади / [зб. стат., упор. Цайтц В.] Львів : Ліга-Прес, 2005. 108 с.
14. Касьяненко Л. Робота піаніста над фактурою. *Посібник по вивченню виконавської інтерпретації фактури фортепіанного твору*. Київ : НМАУ, 2003. 168 с.
15. Качинський Т. Розмови з Вітольдом Лютославським / [переклад з пол., редагування, коментарі М.О.Кушніра] - Львів: Сполом, 2002.
16. Кашкадамова Н. Історія фортепіанного мистецтва ХІХ ст. Тернопіль : СМП Астон, 2006. 590 с.
17. Кашкадамова Н. Мистецтво виконання музики на клавішно-струнних інструментах. Тернопіль : СМП Астон, 1998.
18. Кашкадамова Н. Фортепіанне мистецтво Шопена: *науково-методичний нарис*. Тернопіль : СМП АСТОН, 2000.80 с.
19. Кашкадамова Н. Фортепіанне мистецтво у Львові: *Статті. Рецензія. Матеріали*. Тернопіль: СМП Астон, 2001. 400 с.
20. Коваленко Е. З минулого французької фортепіанної школи. (Про фортепіанну педагогіку І. Філіппа). *Питання фортепіанної педагогіки та виконавства*. Київ : Музична Україна, 1981.
21. Корженевський А. До питання про специфіку мислення музиканта-виконавця. *Питання фортепіанної педагогіки та виконавства*. Київ : Музична Україна, 1981.
22. Левицька Г. Основи сучасної педалізації. Львів : Ліга-Прес, 1997.
23. Макаров В. Методика навчання гри на фортепіано на підготовчому відділенні та в початковій школі. Харків, 1977.
24. Марія Крих. Портрет піаністки. Львів : Сполом, 2004. 76 с.
25. Марія Крушельницька. Спогади. Статті. Матеріали. Львів : Сполом, 2004.
26. Олександр Ейдельман – видатний представник романтичної фортепіанної педагогіки. *Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П.І.Чайковського : Історія в особистостях*. Київ : НМАУ ім. П.І.Чайковського, 2010. С. 152 – 163. Вип.86.
27. Мілодан Т. Технічний розвиток піаніста за методикою Олександра Ейдельмана. *Наукові збірки ЛНМА ім. М.В.Лисенка: Виконавське мистецтво: Загальне та спеціалізоване фортепіано у мистецькому просторі України*. Львів : Сполом, 2012. С. 53-63. Вип. 27.
28. Милич Б. Виховання учня-піаніста. 1-2 класи ДМШ. Київ : Музична Україна, 1977.
29. Милич Б. Про формування і вдосконалення викладацької майстерності педагогів-піаністів. Київ : Музична Україна, 1971.
30. Немира І. До питання про виконання сонати Шуберта тв. 164. Львів : ЛДМА, 1989. 25с.
31. Немира І. Другий фортепіанний концерт Дмитра Шостаковича. Досвід виконавського аналізу. Львів : ЛДМА, 1989. 28с.
32. Немира І. Три фрагменти з балету «Петрушка» І. Стравінського. Виконавські та педагогічні проблеми. Львів : ЛДМА, 1990. 23с.

- 33.Немира І. Сьома соната Сергія Прокоф'єва. Досвід виконавського аналізу. Львів : ЛДМА, 1991. 24с.
- 34.Немира І. Другий фортепіанний концерт С.Рахманінова. Виконавські та педагогічні проблеми. Львів : ЛДМА, 2004. 20с.
- 35.Немира І.Перший фортепіанний концерт Йоганеса Брамса: Досвід виконавського аналізу. Львів : ЛДМА, 2004. 25с.
- 36.Немира І. Перший концерт для фортепіано з оркестром Петра Чайковського: Досвід виконавського аналізу. Львів : ЛДМА, 2005. 30с.
- 37.Немира І.Дев'ята соната Сергія Прокоф'єва. Виконавські та педагогічні проблеми. Львів : ЛДМА, 2005. 29с.
- 38.Немира І.Третя соната Сергія Прокоф'єва. Деякі аспекти інтерпретації. Львів : ЛДМА, 2006 . 26с.
- 39.Немира І.Четверта соната Сергія Прокоф'єва. Деякі аспекти інтерпретації. Львів : ЛДМА, 2006. 25с.
- 40.Немира І. П'ята соната Сергія Прокоф'єва. Деякі аспекти інтерпретації. Львів : ЛДМА, 2006. 23с.
- 41.Немира І. Друга соната Сергія Прокоф'єва. Деякі аспекти інтерпретації. Львів : ЛДМА, 2006. 26с.
- 42.Немира І. Перша соната Сергія Прокоф'єва. Деякі аспекти інтерпретації. Львів : ЛДМА, 2006. 17с.
- 43.Немира І.Особливості виконання сонат Гайдна на прикладі сонати соль мінор Нов ХVІ №44. Львів : ЛДМА, 2006. 20с.
- 44.Олександр Ейдельман. Данина шани вчителеві / [ред.-упоряд. Н. Кашкадамова і Т.Мілодан]. Львів : Бак, 2006. 224с.
- 45.Олег Криштальський. Спогади, статті, матеріали (до 70-річчя від дня народження). Львів : Бак, 2000. 64с.
- 46.Пастеляк Н.В. Поємність в українській фортепіанній музиці першої половини ХХ сторіччя. Львів : Бак, 1997.
- 47.Піхт-Аксельфельд Е. Танці в клавірних сюїтах Йоганна Себастьяна Баха. *Українська фортепіанна музика та виконавство: стильові особливості, зв'язки з музичною культурою Західної Європи: Матеріали ІІІ конференції АППУ*. Львів : Бак, 1994.
- 48.Рощина Т. Деякі проблеми української школи піанізму на рубежі століть. *Музичне виконавство. Кн.6*. Київ : Науковий вісник НМАУ, 2000. С.41 – 49. Вип.14.
- 49.Рощина Т. Кантілена і педалізація як суттєві акценти фортепіанного виконавства у педагогічних принципах Олександра Александрова, видатного діяча київської школи піанізму. *Музичне виконавство*. Кн.9. Київ : Науковий вісник НМАУ, 2003. С.82 – 93. Вип.26.
- 50.Рощина Т. Олександр Александров: педагог про стильові аспекти фортепіанного виконавства. *Музичне виконавство*. Київ : Науковий вісник НМАУ, 2001. С.169 – 178. Вип. 18.
- 51.Рощина Т. Олександр Александров про музичний романтизм як явище піаністичної культури. *Культурологія та мистецтвознавство*. Київ :Київське музикознавство, 2003. С. 171 – 183. Вип.9.

- 52.Рощина Т. Репертуарна модель піаніста-виконавця: творчий пошук чи вибір стереотипу. *Музичний твір як творчий процес*. Київ : Науковий вісник НМАУ, 2002. С.246 – 253. Вип.21.
- 53.Рябов І., Мурзіна Е. Виховання і навчання в ДМШ : фортепіано, I клас. К.: 1988.
- 54.Рябов І. Гами, тризвуки, арпеджіо. Київ : Музична Україна, 1977.
- 55.Савицький Р. Основні засади фортепіанної педагогіки. -Тернопіль, 2000.
- 56.Синицин В. Артикуляція як предмет вивчення. *Питання фортепіанної педагогіки та виконавства*. Київ : Музична Україна, 1981.
- 57.Скорульський М. Елементарні основи фортепіанної техніки школи Г. М. Єсіпової. Київ : Музична Україна, 1970.
- 58.Снегірьов О.М. Піаністи України. Київ: КДВМУ, 1997. 76 с. Вип.1.
- 59.Снегірьов О.М. Піаністи України. Київ: КДВМУ, 1998. -112с. Вип.2.
- 60.Снегірьов О.М. Піаністи України. Київ : КДВМУ, 1999. 79с. Вип. 3.
- 61.Снегірьов О.М. Піаністи України ХХ ст. Київ : КДВМУ, 2001. 159с.
- 62.Старух Т.М. Музичне мистецтво Львова (становлення фортепіанного виконавства і педагогіки у другій половині ХІХ - першій третині ХХст.). Львів : Бак, 1997. 168с.
- 63.Ткач Е. Деякі проблеми теорії музично-педагогічної діагностики. *Питання фортепіанної педагогіки та виконавства*. Київ : Музична Україна, 1981.
- 64.Чернова І.В. Модерн крізь призму музичного виконавства. *Музична україністика: сучасний вимір: Зб. наукових статей* [ред.-упоряд. А.К.Терещенко] Київ : ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, 2009. Вип.4. С.47-52.
- 65.Чернова І.В. Музичне виконавство в ситуації постмодернізму: монографія. Львів : АСВ ім. гетьмана Петра Сагайдачного. 2011. 185 с.
- 66.Шип С. Музична форма від звуку до стилю. Київ : Музична Україна, 1998.
- 67.Шульгіна В. Про курс методики навчання гри на фортепіано. *Питання фортепіанної педагогіки та виконавства*. Київ : Музична Україна, 1981.
- 68.Badura-Skoda P. Mozart-Interpretation. Wien, 1957. 496 s.
- 69.Hofmann, Josef (1920). *Piano Playing with Questions Answered*. Philadelphia: Theodor Presser. Retrieved 31 July 2009.
- 70.Martienssen C.A. Die individuelle Klaviertechnik auf der Grundlage des schöpferischen Klangwillens. Verlag Breitkopf & Härtel, Leipzig. 1930.
- 71.Schweitzer A. Johann Sebastian Bach. Leipzig, 1908.

9.2. Репертуарний мінімум дисципліни «Фортепіанна педагогіка»

2 курс (III – IV семестри)

1. Школи та посібники гри на фортепіано.

- Беркович Школа гри на фортепіано - К., 1959
- Іванова О., Корпан І. Музична скарбничка 1 клас - К., 2002
- Емонтс Ф. Європейська фортепіанна школа - Майнц, 1992
- Бастієн Я. Школа гри на фортепіано - США, Каліфорнія, 1985
- Рябов І. та С. Шаг за шагом 1 клас ДМШ - К., 1991
- Подвала В. Створюймо музику, 1-2 кл., 3-4 кл. - К., 1988, 1989
- Кравців-Барабаш М. Моя Україна I, II, III ч. - Львів, 1978.

2. Поліфонічні твори.

- Бах Й.С. Нотний зошит А.М.Бах (на вибір).
- Бах Й.С. Маленькі прелюдії (мі мінор, ре мінор, ля мінор, до мінор)
- Бах Й.С. Двоголосні інвенції (на вибір)
- Гендель Г. Сарабанда ре мінор
- Глінка М. Поліфонічна п'єса ре мінор
- М'яковський М. Фуга «Елегійний настрій»
- Франк С. Вибрані дитячі п'єси (на вибір)
- Щуровський Ю. Інвенція До мажор
- Юцевич Е. Канонічна імітація
- Шутенко Т. Канон ля мінор

3. Сонатини, сонати, варіації.

- Клементі М. Сонатини До мажор тв. 36 №1, Соль мажор тв. 36 №2, До мажор тв.36 №3
- Моцарт В.А. Сонатини До мажор, Ля мажор
- Бетховен Л. Сонатина Соль мажор
- Бетховен Л. Сонати соль мінор тв. 49 № 1; Соль мажор тв.49 №2
- Беркович Варіації мі мінор
- Кабалевський Д. Варіації тв.5 №1
- Щуровський Ю. Тема з варіаціями («Ой, у лісі калина»)
- Савицький Р. Варіації на тему «Їхав стрілець на війноньку»

4.П'єси

- Граємо джаз. (Ред.Глущенко, С.Зандрок)
- Шуман Р. Альбом для дітей та юнацтва (2 тв. на вибір)
- Тамберг Є. Дитячий альбом (2 тв. на вибір)
- Барток Б. „Дітям" (2 тв. на вибір)
- Косенко В. Цикл 24 дитячі п'єси (2 тв. на вибір)
- Кофлер Ю. Дитячі п'єси (на вибір)

- Соневицький І. Пори року. (2 тв. на вибір)
- Барвінський В. „Наше сонечко грає на фортепіано" (2 тв. на вибір)
- Щуровський Ю. Твори для дітей (на вибір)

5. Етюди

- Черні К. Вибрані фортепіанні етюди (ред. Г.Гермера) (на вибір)
- Етюди для фортепіано І кл. (ред. Гіндіна І) (на вибір)
- Шітте А. 25 легких етюдів (2 тв. на вибір)
- Лемуан А. Етюди тв.37 (2 тв. на вибір)
- Лешгорн А. Етюди тв.65 (2 тв. на вибір)
- Беренс Г. Етюди тв.70 (2 тв. на вибір)
- Беркович І. Етюди на різні види техніки (2 тв. на вибір)
- Збірник етюдів та віртуозних п'єс українських композиторів (вип. 1,2,3), (3 тв. на вибір).

3 курс (V – VI семестри)

1. Поліфонічні твори.

- Бах Й.С. Триголосні інвенції До мажор, мі мінор, сі мінор
- Бах Й.С. Прелюдії та фуги до, ре мінор, Іт. ДТК
- Бах І.С. Французька сюїта до мінор
- Скорульський М. Фуга тв. 50.
- Павлюченко С. Фугетта Мі бемоль мажор
- Птушкін В. Інвенція Ре мажор
- Грабовський Л. Інвенція До мажор
- Дремлюга М. Інвенція.

2. Сонатини, сонати, варіації.

- Гайдн Й. Концерт для фортепіано з оркестром Ре мажор Іч.
- Моцарт В.А. Соната До мажор №15 к.545
- Моцарт В.А. Сонатина До мажор №6
- Бетховен Л. ван Варіації ля мажор
- Бетховен Л. ван Соната фа мінор тв.2 №1
- Беркович І. Варіації на т. Паганіні
- Бортнянський Д. Соната До мажор, концерт Ре мажор
- Кудрик Б. Варіації ля мінор

3. П'єси.

- Бібік В. Музика для дітей (на вибір)
- Мендельсон Ф. Пісні без слів (2 тв. на вибір)
- Грабовський Л. Строкати аркуші (на вибір)
- Гріг Е. Ноктюрн тв.54 №4
- Гріг Е. Поетичні картинки тв.3 (на вибір)
- Барток „Мікрокосмос" (3,4,5 зош. - на вибір)

- Лисенко М. „Сумний спів"
- Нижанківський Н. Мала прелюдія, Марш
- Сімович Р. Обробки народних пісень (на вибір)
- Колесса М. Картинки Гуцульщини (на вибір)
- Сасько Г. Мозаїка (на вибір)
- Флис В. Експромт
- Людкевич С. Баркарола
- Косенко В. Токатіна
- Степовий Я. Прелюдія ля мінор
- Задерацький В. Порцелянові чашки (на вибір)
- Барвінський В. „Думка", Український танок, „Пісня лірника"
- Скорик М. Блюз, Народний танець

4. Етюди.

- Крамер Й. Етюди I,II зош. (на вибір)
- Черні К. Школа біглості тв. 299 (Етюди №3, 12, 15)
- Етюди для ф-но на різні техніки 6 кл. ДМШ (на вибір)

4 курс (VII – VIII семестри)

1. Поліфонічні твори.

- Бах Й.С. Прелюдії та фуґи, т.1 ДТК: Ре мажор, соль мінор, Сі-бемоль мажор
- Скорик М. Прелюдії та фуґи (на вибір)
- Бібік В. Прелюдії і фуґи (на вибір)

2. Сонатини, сонати, варіації.

- Гайдн Й. Соната (на вибір)
- Моцарт В.А. Сонати Ре мажор №9 К.311; Сі бемоль мажор №16, К. 570
- Бетховен Л. ван Концерт для фортепіано з оркестром До мажор тв. 15.
- Бетховен Л. ван Сонати до мінор тв.10 №11; Фа мажор тв. 10 №2; до мінор тв. 13
- Мендельсон Ф. Концерт для фортепіано з оркестром соль мінор №1
- Гріґ Е. Соната мі мінор, тв.7

3. П'єси

- Бетховен Л. ван Багателі тв.33, тв.119 (2 тв. на вибір)
- Ліст Ф. Втіха Ре-бемоль мажор №3
- Шуман Р. Листки з альбому, тв. 124: „Романс", „ Видіння"
- Дебюссі К. Арабеска Мі мажор
- Барток Б. Багателі тв.6 (на вибір)

- Лисенко М. „Українська сюїта" тв.2.; „Без тебе, Олесю" (з циклу „Три українські народні пісні")
- Колесса М. Дрібнички
- Барвінський Прелюдії (на вибір)
- Людкевич С. Листок з альбому
- Шамо І. Картини російських живописців (на вибір)

4. Етюди

- Черні К. Школа біглості, тв.299, етюд №36
- Мошковський М. Етюди, тв.72 (на вибір)
- Косенко В. Етюди у формі старовинних танців, тв.19 (Гавот Ре бемоль мажор, Буре Ля мажор)
- Ліст Ф. Юнацькі етюди (на вибір)

9.3. Рекомендовані інформаційні ресурси

- www.intoclassics.net
- www.classicalm.com
- www.intoclassics.net
- www.aveclassics.net
- www.nlib.org.ua
- www.youtube.com